

== Velja po pošti: ==
 Za celo leto naprej . . . K 25.—
 za en mesec 2.20
 za Nemčijo celoletno . . . 28.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec 2.—
 v upravi prejemam mesečno . . 1.70
Sobotna izdaja:
 za celo leto 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENE

== Inserati: ==
 Enostolpna petlitrata (72 mm):
 za enkrat po 18 v
 za dvakrat " 15 "
 za trikrat " 13 "
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznaka, zabavne, osmisljive itd.:
 enostolpna petlitrata po 2. vin.
 == Poslano: ==
 enostolpna petlitrata po 40 vin.
 Izdaja vsak dan, izvenredno ne-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopis se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
 bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 133.

Vojska z Rusi.

Angleškemu listu »Daily Mail« poroča njegov dopisnik iz Peterburga: Najnovejšje poročilo ruskega generalnega štaba je vzbudilo tu zelo neprijetne občutke. Veliki knez Nikolaj Nikolajevič ne poskuša prikrivati nemškega prodiranja. Število Nemcev in Avstrijcev, ki na raznih točkah napadajo Ruse, se na celj 200 milj dolgi bojni črti ceni na poldrugi milijon. Rusi branijo posebno male reke Bzuro, Rawko, Pilico in Nido. Na več krajih podpira rusko fronto močvirje, ki zelo otežkuje prodiranje Nemcev in Avstrijcev. Od Krakova so Rusi sedaj 30 milj več oddaljeni, kot so bili prejšnji teden. Pa da bi Rusi mogli Krakov ogroziti, potem bi bila brez važnosti celo izguba Varšave (?), seveda če izvzamemo moralni vtis. Nemški poizkusi, da bi zavzeli poljsko glavno mesto, so vedno silnejši. Pravtako je vedno močnejši nemški pritisk na rusko središče pri Sohačevu, medtem ko se je poizkus, vpogniti nazaj rusko krilo, posrečil že do Pilice. Pet dni trajajoče obstreljevanje Sohačeva je povzročilo, da je večina prebivalstva pobegnila v Varšavo.

Peterburskemu dopisniku italijanskega lista »Giornale d'Italia« je izjavila neka oficijelna ruska oseba: Nemci očitno poskušajo, da bi omejili bojno črto na vzhodnem Pruskem in Poljskem in da bi prišlo kot na zahodu do stoječega boja. Številne železniške proge, ki jih posedujejo za svojim hrbtom, izredno dobro izkoriščajo. Svoje rezerve primaknejo sedaj sem, sedaj tja. S presenečenjem sovražnika skušajo pridobiti dobre pozicije in Ruse prisiliti, da tudi ti premikajo svoje čete, da ne bi kje nastala numerična premoč, s katero bi lahko Rusi prodrli. Rusi so pa sedaj dobili močna ojačenja in zato jim bo mogoče izvesti močan pritisk na sovražne črte in ločiti Nemce od Avstrijcev.

Italijanski list »Perseveranza« piše, da tako na zahodu kakor na vzhodu sovražna ofenziva proti vztrajnemu nemškemu odporu ne more ničesar opraviti. Vsled ogromnega števila ruskega prebivalstva se je sicer posrečilo zamašiti nastale luknje, vsled pomanjkanja častnikov in topov pa niso mogli sestaviti novih skupin, kakor je to storila Nemčija, ki je s trikrat in pol manjšim prebivalstvom kljub temu formirala 100 armadnih zborov, medtem ko jih je Rusija mogla le polovico.

V Galiciji so Rusi silno ojačili svojo armado, ki operira proti našim četam, ki so pregnale Ruse iz Ogrskega preko Karpatov do črte Krosno—Jaslo—Zakliczyn v Galiciji. Naše vojno vodstvo je sedaj vsled silne ruske premoči pomaknilo svoje čete nazaj na višine karpatskih prelazov.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berolin, 29. decembra. (Koresp. urad.) Wolffov urad poroča iz velikega glavnega stana:

Vzhodno bojišče: Na Vzhodnem Pruskem in na Poljskem na desnem bregu Visle se ni nič izpremenilo.

V ozemlju Bzura in Rawka napreduje naš napad. V okolici južno od Inowłodra so bili odbiti močni ruski napadi.

Najvišje vodstvo armade.

OJAČENI RUSKI NAPAD V GALICIJI. — NAŠE ČETE SE ZOPET UMAKNILE NA VIŠINE KARPATSKIH PRELAZOV.

Dunaj, 29. decembra. Uradno se poroča danes opoldne: Ruska 8. armada, ki je pričela pred kakim tednom ofenzivo proti našim čez Karpate prodrim četam, se je z nadomestnimi četami in svežimi divizijami tako ojačila, da se je zdelo prav, da se naše čete umaknejo na višine prelazov (v Karpatih) in na ozemlje pri Gorlicah. Ostali položaj na severu se vsled tega ni prav nič izpremenil.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

POROČILO RUSKEGA GENERALNEGA ŠTABA.

Kristijanija, 29. decembra. Iz Peterburga javljajo: Poročilo ruskega generalnega štaba z dne 26. t. m. se glasi: Na levem bregu Visle se ni nič iz-

premenilo. Ob spodnjem teku Visle in Pilice so postali boji 25. decembra manj siloviti, a v sosednjem ozemlju ob Pilici so se bili cel dan siloviti boji. Istotako so bili boji z Avstrijci ob spodnjem teku Nide silovitega značaja.

AVSTRIJSKA »RDEČA KNJIGA«.

Dunaj, 30. decembra. »Reichspost« piše: Z diplomatične strani izvemo, da bo v najkrajšem času izšla avstroogrška »Rdeča knjiga«, ki je že osem dni v tisku. »Rdeča knjiga« je odgovor na podobne publikacije trospornih držav, ki so morale povedati svojemu prebivalstvu, čemu pravzaprav mora v vojsko. Na Avstro-Ogrskem se je že takoj v začetku vojske objavilo vse važno, kar se tiče Srbije, Rusije, Francije in Anglije. Naša monarhija z ozirom na te publikacije prednjači pred vsemi drugimi državami.

VOJNI POLOŽAJ NA POLJSKEM.

Rotterdam, 29. decembra. »Nieuwe Rotterdamse Courant« poroča o vojnem položaju na Poljskem sledeče: Glavno bojišče leži med reko Pilico in spodnjo Vislo. Ruske bojne sile, ki stoje severno od Pilice, imajo le rahlo zvezo s svojimi četami, ki stoje južno od Pilice. Na severno stoječe ruske čete pritiskajo Nemci od dveh strani. V svojem predzadnjem poročilu ruski generalni štab priznava, da so ruske čete nekaj krajev zapustile, a ne navede imen teh krajev. Zadnje uradno poročilo pa pravi, da se nadaljujejo boji deset kilometrov zahodno od kraja Nowe Miasto. Levo krilo ruskih sil severno od Pilice je tedaj upognjeno nekoliko proti vzhodu. Za Nowe Miasto bo sedaj odločilno, če bodo mogle zvezne čete nadaljevati započeto obkolitveno premikanje. S porazom ruske armade severno od Pilice bi bila zavečatena tudi usoda ostalih ruskih armad.

ODBITI RUSKI NAPADI NA POLJSKEM.

Rotterdam, 29. decembra. »Courant« poroča, da so bili vsi novi ruski napadi na nemško fronto na Poljskem odbiti. Nemški protinapadi napredujejo.

RUSKI NAPADI V SREDNJI GALICIJI NA BOŽIČNI VEČER.

O tem poročajo poročevalci iz neuradnih virov: 24. decembra zvečer so Rusi izvršili splošen napad na naše srednjegališke postojanke. Na neki točki so se borili kalvinski Mažari. Skrajno ogorčeni, da jih je sovražnik motil v praznovanju sv. večera, so izvedli viharo protiofenzivo in obkolili velike sovražne oddelke. Rusi so dvignili roke v znamenje, da se udajo. Treba je bilo vse energije častnikov, da so zadržali moštvo pred nepotrebnim prelivanjem krvi. Ob 11. uri zvečer je bil ruski napad popolnoma strl. 2 do 3000 mrtvih sovražnikov je pokrivalo bojišče, ostali so se v divjem begu umaknili. Mislilo se je, da bo sedaj nekaj časa mir. Toda Rusi so svoje napade vedno iznova ponavljali, to je trajalo vse do noči od 26. na 27. decembra.

ŽELEZNIŠKI PROMET Z GALICIJO.

»Czas« poroča: Ker se je položaj na bojišču izboljšal, vozi pričeni 27. t. mes. med Krakovom in Dunajem pet vlakov za civilne potnike in en vojaški brzovlak. Na progi proti Lvovu vozi vlaki do Bogumilovice, zadnja postaja pred Tarnovom. — Most čez Dunajec popravljajo. Promet do Tarnova se kmalu obnovi. Južnovzhodno od Krakova obstoja železniška zveza čez Novi Sandec na Ogrsko.

RAZPOLOŽENJE MED POLJAKI.

V Rotterdamu se je mudil te dni član poljskega narodnega sveta v Krakovu, ki je izjavil nasproti nekemu časnikarju: Boj bo pač še trajal nekaj časa, a ob protiruskem razpoloženju velike večine poljskega prebivalstva se sme upravičeno upati na ugoden uspeh. Če se Poljaki še niso dvignili, je to povzročilo, ker Poljaki še niso oboroženi. Meščanski sloji bi se pač radi pridružili, a če vidijo, kar so do-

živeli v Kielcu, da mesto sedemkrat menja lastnika, se boje, da vse zastavijo. Poljska narodna organizacija prične zdaj živahnejše delovati, odkar se je spojila gališka organizacija z ono na Ruskem Poljskem. Spojevev znači dejstvo, ker je glavni tajnik najvišjega poljskega narodnega sveta v Krakovu ruski Poljak. Nemci prepuščajo upravo krajev, ki jih zasedajo, večinoma upravi poljske organizacije. Nemci se vojskujejo roko v roki s poljskimi legijami. Ko so vojaške oblasti izpraznile Krakov, mesta del prebivalstva ni hotel zapustiti. 70.000 oseb, ki niso razpolagale z zadostno množino živil, so s silo z ozemlja trdnjave odstranili. Kmetje v okolici Krakova, kjer so podrli iz vojaških ozirov hiše, so ostali na domači grudi in so si zgradili začasne hiše iz desk.

ČASTITKA POVELJNIKU PL. MACKENSENU.

Ob priliki zmage pri Loviču dne 17. decembra sta poveljniku 9. nemške armade pl. Mackensenu, ki je bil vsled te zmage povišan za generalnega polkovnika, iskreno častitala avstrijski in nemški cesar.

POZIV ČRNOVOJNIKOM V NEMČIJI.

Vsi neizurjeni črnovojniki II. poziva v Nemčiji, ki so rojeni po 15. decembru 1869 (torej tisti, ki so dopolnili letos 39. leto, a še niso 15. decembra prekorčili 45. leta), se morajo javiti pri nemških konzulatih v Inomostu ali v Trstu. Prijaviti se morajo tudi tisti, ki so iz armade ali iz mornarice izključeni. Ker se zdaj vpišejo vsi letniki neizurjene črne vojske v črnovojniške zapisnike, morajo obnoviti priglasitev tudi tisti neizurjeni črnovojniki, ki so bili rojeni po letu 1875, a se še niso javili.

RUSI V BUKOVINI.

Budimpešta, 29. decembra. »Az Estov« poročevalce brzojavlja iz Kimpolunga dne 28. decembra: O ruskih poizkusih v Bukovini in njihovem prodiranju proti Gozdinim Karpatom sem od poučene strani zvedel: Četudi so Rusi proti koncu novembra z zelo močnimi četami prodrli v bukovinskem ozemlju in z naporom vseh sil poizkušali skozi Bukovino udreti na Ogrsko, se jim njihovo prizadevanje ni posrečilo. Sicer jim je vzelo, da so se za kratek čas ugnedili v dolini reke Szucsave, toda naša protiofenziva jih je kmalu prisilila, da so se umaknili, nakar so zavzeli svoje postojanke v Seretovi dolini. Od tedaj se je izjalovil vsak ruski poizkus, da bi prodrli čez Seret. Četudi se ne strašijo nobenih žrtv in ne štedijo ne z ljudmi ne z municijo, vendar ne morejo priti nikamor naprej.

RUSKI NAPADI NAD OKÓMEZÓJEM ODBITI.

Budimpešta, 29. decembra. »Az Estov« poročevalce brzojavlja iz Marmaros-Szigeta dne 28. decembra: Sovražnik je v božični noči in na oba praznika ljuto napadal. Danes pa se je artiljerijski in pehotni ogenj, ki se je o praznikih namesto zvonov razlegal nad Okórmézójem na lozanski bojni črti, podel. Vsa sovražnikova napad je bil krvavo odbit. Ker so Rusi izgubili veliko mrtvih in ranjenih, so danes, ne da bi se bili spustili v kak boj, za svojimi kritji uredili svoje čete.

IZ PRZEMYSLA

objavlja dunajska »Zeit« vsebino sledečega pisma, ki je bilo odposlano potom zračne pošte: Resnično ne pogrešamo ničesar, razen pošte, ki že tri tedne ne pošlje. Naši oblegovalci bi se nahajali gotovo v sedmih nebesah, ako bi se jim tako dobro godilo, kakor se godi nam. S krulčimi želodci in z mrzlimi nogami se bodo kmalu umaknili. Če bi se v najslabšem slučaju obleganje zdaj dlje zavleklo, se ne boj trenutka za nas. Preskrbljeno je vse za več mesecev. Zima je tu lepša, kakor na Dunaju! Ni megle in mestnega vzduha, vedno mraz, modro nebo in solnce; grad se krasno v svoji beli obleki predstavlja; mesto se ljubko in mehko razteza pod njim. Naši bolniki se že nahajajo vsi se-

dem do osem tednov v bolnišnici. Večini se že godi boljše, nekateri že vstajajo. V nekaterih sobah je že tako živahno, da ne misliš, da se nahajaš v bolnišnici in še manj v oblegani trdnjavi.

BOŽIČNO DREVESCE ZA RUSKE UJETNIKE POLJAKE V KRAKOVU.

»Nowa Reforma« piše, da je na Sveti večer skupina Krakovčanov z g. svetnikom Nowakom na čelu in z dovoljenjem trdnjavskega poveljnika eksc. Kuka priredila v vojašnici cesarja Franca Jožefa božičnico ruskim vojakom poljske narodnosti, ki so prebivali ob praznikih v Krakovu. V dvorani se je zbralo 400 vojakov, poljskih kmetov. Zbranim je srčno izpregovoril vojni duhovnik Kumorek in jim izrazil svoje sočutje. Ko so odpeli nekaj poljskih božičnih pesmi, so bili vojakom razdeljeni darovi, potice, pecivo, cigarete. Vojakom so solze zalivale oči, ko so zahvaljevali prireditelje te božičnice. Res zgodovinska tragičnost je, praznovati v Krakovu poljski Sveti večer v ujetništvu.

OROPANA KNJŽNICA CZARTORYSKIH V SIENIAWI.

»Ruskija Vedomosti« so prinesle sledeče poročilo iz Varšave: »Ziemia Lubelska« poroča, da so v bazarju v Lublinu naprodaj vezane knjige v lepo staro vezavo iz telečje kože in z zlatimi napisi. Knjige, ki jih ponujajo po smešno nizkih cenah, imajo pečat zbirke knjig Czartoryskih v Sieniawi.

METROPOLIT SZEPTYCKI.

»Gazeta Poniedzialkowa« piše, da »Kuryer Litewski« poroča iz Wilna, da se je duhovniku Franciszku Hlińskemu posrečilo dobiti dovoljenje od kurskega guvernerja, da je smel obiskati metropolita Szeptyckiego. Obisk se je vršil ob policijski asistenci, govoriti sta morala v ruskem jeziku. Časnik pripominja, da je metropolitu dovoljeno obiskovati vsaj katoliške cerkve.

RUSIJA KUPILA ARGENTIERJEV RADIOTELEGRAFIČNI ŽEPNI APARAT.

Iz Rima se poroča: Radiotelegrafični žepni aparat, ki ga je iznašel italijanski duhovnik Argentieri, je kupila Rusija.

ZASEBNI TELEFONSKI PROMET MED AVSTRIJO IN NEMČIJO DELOMA ZOPET DOVOLJEN.

Dunaj, 29. decembra. (Kor. urad.) Zasebni telefonski promet med Avstrijo in Nemčijo je za one avstrijske pokrajine, za katere je interurbani zasebni telefonski promet sploh zopet odprt, sedaj zopet dovoljen z omejitvijo na korespondenco med glavnimi podjetji in njihovimi podružnicami, a tudi to le pod pogojem, da so dotični telefonski naročniki zaupanja vredne osebe. Pogovori se morejo vršiti med 9. uro dopoldne in 6. uro zvečer. Javne govorilnice ostanejo od tega prometa izključene.

RUSI NE SMEJO POROČATI NEMK.

Poveljnik ruske pomorske utrdbe Car Peter I., Gerazimov, je izgnal posestnika Plinka v Jurjevu, ker je poročil neko Nemko.

Vojni svet naših sovražnikov.

Iz berlinskih listov posnemamo: Vojaški sotrudnik londonskega lista »Times« piše na uvodnem mestu: Očitno ima Nemčija namen, vse možko prebivalstvo porobiti v službi armade, med drugim tudi na ta način, da delajo v tovarnah, kjer se izdeluje vojaška oprema, orožje in municija. Na nemški strani se delajo velike priprave, da bi se tekom pomladi izvojevala odločilna bitka. Potrebno je, da se na naši strani ozirajo na to in da ukrenejo protiodredbe. Na Nemškem se v tem trenutku ne vežba nič manj nego 4 milijone mož za vojaško službo, in četudi ne bodo te čete prvovrstne, vendar bi bilo dobro z ozirom na nemške priprave, če bi se sešli zastopniki zavezniških držav, da se strokovnjaško razgovore o položaju.

Proslava naših junakov.

V nedeljo, dne 27. t. m., se je vršilo pri pešpolku vitez pl. Milde št. 17 dekoriranje tu se nahajajočih častnikov in moštva.

V Ljubljani bivajoči člani častniškega zbora »železnega polka«, med katerimi sta bila odlikovana dva gospoda, in sicer prvi izmed njih g. nadporočnik Decaneva Linus z vojaškim zaslužnim križcem z vojno dekoracijo, drugi g. nadporočnik Ivan pl. Hosp pa z Najvišjo pohvalo »Signum laudis«, so vsled iniciative in pod vodstvom poveljnika g. stotnika viteza Adolfa pl. Metnitza zbrali v svoji sredi vse odlikovance izmed podčastnikov in moštva. Odlikovanci so bili naslednji:

1. Štabni narednik Delak Edvard, odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo (radi hrabrosti v bojih pri Turkuczynu od 28. do 31. avgusta).

2. Polkovni trobentač Pečauer Mih., odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo (radi junaštva pri Przemyslu 29. avg.).

3. Narednik Pelko Mihael, odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo, v bitki pri Gologory 26. avgusta. Ujel je dva ruska častnika in 35 mož.

4. Četovodja Leitenmayer Jožef, odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo, v bitki pri Grodeku 8. septembra.

5. Četovodja Vrhovec Stanko, odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo, v bitki pri Grodeku 8. septembra.

6. Četovodja Homar Matija, odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo, v bojih pri Grodeku 8. septembra.

7. Desetnik Klobčaver Emil, odlikovan z zlato hrabrostno kolajno, v bojih pri Gologory 26. avgusta. Ujel je dva ruska častnika in 35 mož.

8. Poddesetnik Erlach Jožef, odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo I. vrste, v bojih pri Grodeku 8. septembra.

9. Pešec Birtič Jožef, odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo I. vrste, pri Grodeku 8. septembra.

10. Pešec Lisec Franc, odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo I. vrste, pri Grodeku 8. septembra.

V svojem nagovoru je gosp. stotnik vitez pl. Metnitz poudarjal pomembnost odlikovanj in zlasti naglašal, da je častniški zbor brez izjeme ponosen na to, da pripada takšnemu junaškemu polku.

Kakor zmerom, tako se je tudi v sedanjih vojski domači pešpolk od prvega do poslednjega moža izkazal kot polk junakov, trden in neomahljiv v najtežavnejših položajih in v najhujšem ognju, prenašajoč z lahkoto in vztrajnostjo, ki je od nekdanje lastne korenjaškim našim fantom, vse napore pohodov in bojev. Končno je gospod stotnik vitez pl. Metnitz vročil pešcu Iv. Kofolu, ki je bil vsled amputacije leve noge povodom rane od šrapnela v bojih pri Turkuczynu prišel ob bergljah, darilo častniškega zbora.

Vsi odlikovanci so bili na to povabljeni, da se udeležijo obeda častniškega zbora, kateremu se je pritegnil tudi že imenovani pešec Kofol.

Slovesnost bo povabljenecem, kakor tudi sploh vsem udeležencem gotovo ostala v trajnem najlepšem spominu.

Slavnostna otvoritev panamskega prekopa.

Iz New Yorka se naznanja: Med svetovno vojsko vendar pride do slavnostne otvoritve velikega dela miru — panamskega prekopa. Med 10. in 15. februarjem 1915 pridejo vojne ladje tujih držav, ki se slavnosti udeležijo, v pristanišče Hampton Roads, kjer bo nanje čakalo 17 ameriških ladij. Dne 20. februaria sprejme tuje zastopnike predsednik Wilson. Ta dan pritisne predsednik tudi na električni gumb, da tako odpre glavna vrata svetovne razstave v San Franciscu. Na dan Washingtonovega rojstva 22. februaria pregleda Wilson bojne ladje v pristanišču Roads. Dne 5. marca stopi predsednik na najnovejšo in najmodernejšo ladjo Združenih držav »New York«. Na njej se odpelje k prekopu, kjer se bo 12. marca vršila slavnostna otvoritev. Nato odplove dalje na isti ladji, ki pojde na čelu vseh križark v Kalifornijo. V San Diego, kjer je tudi razstava, ostane tri dni in 24. marca dospe v San Francisco. Napeto se pričakuje, kako bo mogoča udeležitev velikih narodov, ki se zdaj vojskujejo, bodo-li pripuščene bojne ladje raznih velebrd, da se ne bi pristanišče Hampton Roads spremenilo v pozorišče morske bitke. Misli se, da vlade vojskujočih se držav za ta čas sklenejo premirje. Po ravno izšli vsakoletni objavi generalnega guvernerja polkovnika Goethals je panamski prekop doslej stal 353 milijonov dolarjev, torej okrog 1900 milijonov kron. Odkar se je z delom pričelo, je bilo v prekopu 87 potresov, katerim so, pa umne varnostne odredbe dobro kljubovale.

Rumunski-bolgarski dogovor.

Osmanski »Lloyd« poroča od zanesljive strani, da so se sporazumeli Rumunji in Bolgari. O podrobnostih izva-

ja: Obe državi sta čutili potrebo, da odstranita mržnjo nastalo povodom druge balkanske vojske. Zagotoviti si hočeta, da dosežeta svoje narodne smotre in da si ohranita za to potrebno svobodo. Rumunija je priznala, da je Bolgarija upravičena ob času, ki se ji bo zdel ugoden, uresničiti svoje načrte glede na Macedonijo. Rumunija in Bolgarija sta se sporazumeli, da če kaka velesila kaj predlaga eni obeh držav, o tem obvesti drugo državo in da se ne pogaja sama z njo. V gospodarskem oziru hočeta čuvati varnost podonavske plovbe. Glede na železniški promet se blago nemoteno menja in prevaža. S trgovinskimi pogodbami se pozneje gospodarske razmere še tesneje spoje. V zunanji politiki hočeta obe državi ostati nevtralni. Če smatra ena obeh držav, da je napočil trenutek za uresničenje svojih narodnih smotrov, lahko, ko se je prej posvetovala z drugo državo, nastopa tako, kakor se ji zdi umestno. O Dobrudži se še ni govorilo, pač pa o možnosti, da se Rumuniji v korist izpremeni mejo. Nasproti Turčiji se zavzema prijateljsko stališče. Sporazum je pospešila nezaupljivost nasproti trojnemu sporazumu in ker ni upati, da se Bolgarija sporazume s Srbijo.

Veliko rumunsko posojilo.

200MILJONSKI RUMUNSKI VOJAŠKI KREDIT.

Bukarešt, 29. decembra. Finančni minister bo predlagal 200 milijonov vojaškega kredita.

Izkrcaje Italijanov v Valoni.

Rim, 29. decembra. (Kor. ur.) »Agenzia Stefani« poroča iz Valone: Med navdušenimi pozdravnimi klici prebivalstva in italijanske kolonije so danes v navzočnosti admiral Patrisa in italijanskega konzula Loriga izkrcali bersaglierski polk. Guverner in župan sta se podala v pristanišče, da sta pozdravila polk. Pred njima so nosili italijanske in albanske zastave. En bataljon so odposlali v Canino, drugi v Arto. Policijsko službo vodi neki karabinierski (orožniški) poročnik.

SRBI IN IZKRCANJE LAŠKIH MORNARJEV V VALONI.

»Agenzia Stefani« poroča iz Valone: Že nekoliko dni so se širile vesti, da se vrši v Valoni neko gibanje, kojega cilji niso jasni in ki so nameravali odstraniti vsako avtoriteto. Neki general mestnih oblasti je prepovedal nositi orožje. Danes zjutraj je padlo nekaj strelcev, kar je zelo vznemirilo prebivalstvo. Italijanska kolonija je pribežala v srbski konzulat, srbski konzul pa je naprosil admiral Patrisa, da izkrca mornarje z ladje »Sardegne«.

ITALIJANSKE USLUGE ESAD PAŠI.

Curih, 29. decembra. Italijanski parnik »Citta di Bari« je dobil nalog, da je pripravljen na razpolago Esad paši, ki bo na parniku prepeljal in izkrcal severno od Drača 800 mož telesne straže. Severno od Drača je že zbranih 8000 mož za boj proti vstašem.

Vojni časnik v Przemyslu.

Iz trdnjave Przemysl je po zračni pošti došla 63. in 65. številka tamkaj v mažarskem jeziku izhajajočega vojnega lista »Tábori Ujság«. List urejuje honvedni poročnik v p. dr. Koloman Molnár, ki je v svojem civilnem poklicu profesor na pravni akademiji v Hebu.

V številki z dne 18. decembra objavlja list zanimive podrobnosti o junaških bojih ogrskih honvednih čet, ki spadajo k mobilni posadki trdnjave Przemysl. Tako se je verseški honvedni pešpolk v bajonetnem napadu 15. decembra tako junaško obnašal, da ga je trdnjavski poveljnik, gen. peh. Kusmanek, v brzjavni okrožnici poveljnikom vseh brambnih odsekov javno pohvalil. Brzjavka se je glasila: »Kraljevi ogrski verseški honvedni pešpolk je 15. decembra popoldne po trdovratnem boju v naskoku osvojil zelo močno, tudi z žičnimi ovirami obdano višinsko točko 425 severno od Csisowe in uplenil pri tem 2 strojni puški ter ujel veliko sovražnikov. Povodom tega sijajnega orožnega čina polk najpristrčneje pozdravljam.«

17. decembra je gyulaški honvedni polk z enako bravuro v bajonetnem naskoku osvojil višino pri Kopystanki, ki nadvladuje cesto v Birco.

Posebno poglavje je posvečeno hrabremu in iznajdljivemu obnašanju konvednega desetnika Caharije Oprea. Teža podčastnika so na čelu patrolje poslali na poizvedovanje. Na svojem pohodu je prišel v bližino kraja Wielmice, kjer so se gibale sovražne sile. Desetnik Oprea je sklenil s svojo patroljo izza kritja otvoriti ogenj na vas, da bi sovražnika prisilil k razvitju njegovih sil. Načrt se je posrečil. Iz vasi se je takoj razvila cela ruska stotnja proti

desetnikovi patrolji. Desetnikov stotniški poveljnik, ki je gibanje patrolje neprestano opazoval s pomočjo daljnogleda, je opazil izpad sovražne stotnije iz vasi; na njegovo telefonično obvestilo so težki topovi na fortu Luczice otvorili ogenj na sovražnika, ki je bil medtem narastel na pol bataljona. Še med umikanjem se je desetnik Oprea izkazal kot iznajdljiv poizvedovalec; da bi dognal, kako je razpostavljeno sovražnikovo krilo, je s svojim moštvom izven vsakega kritja korakal mimo sovražnih poljskih straž. Tako je izvalil proti patrolji sovražni ogenj in po smeri, iz katere je prihajal, dognal krila sovražne fronte. Desetnik Oprea je bil pohvaljen in predložen v odlikovanje.

V srce segajoč božični članek prinaša številka z dne 20. decembra. Sestavljen je v obliki pisma na daljno ogrsko domovino. Članek slove:

»Potnik v zraku! Naš pogumni pilot! Vzemti to pismo seboj domov, v lepo daljno ogrsko deželo. Stotisoč pisem naj to edino nadomesti; nadomesti naj onih stotisoč pisem, ki skozi sovražni obroč, ki obdaja oblegano trdnjavo, ne najdejo poti tje, kamor bi s toliko ljubeznijo radi poslali svojo sporočila in kjer obvestila o nas s toliko ljubeznijo pričakujejo. Vzemti s sabo božični pozdrav ogrskih vojakov v Przemyslu, vzemi ga s sabo v daljno ogrsko domovino. Hvaležen poljub skrbnim staršem, vroč objem trepetajočim soprogam, očetovski blagoslov nedolžnim otrokom, ki molijo za nas!

Vi, ki ste doma ostali, mislite na nas, ki onstran domače meje stojimo na straži, z isto ljubeznijo, s katero se mi brez prenehanja spominjamo vas. Naj bi se vaše duše napolnile z onim zaupanja polnim ponosom, ki polni naše duše; kajti z navdušenim veseljem, polni nade in ponosno izvršujemo svoje naloge. Kakor nas je z zanosom napolnilo počaščenje, da smo bili izvoljeni za rešitev ene najvažnejših in največjih nalog, ravno tako smo ponosni v zavesti, da nam je uspelo naložene naloge rešiti v popolno zadovoljnost našega apostolskega kralja in v blagor domovine. Kajti sedaj že smemo govoriti o uspehih. Med tem drugim obleganjem sovražnik ni imel več poguma, da bi ponovil drzni juriš. S svojimi lenimi množicami so Rusi kakor glen obdali trdnjavo in, zakopavši se v zemljo, raje čakali, da čas namesto njih izvede ono, česar si sami niso upali podvzeti. Mi pa nismo ostali nedelavni. Z našimi ponovnimi in sistematično vodenimi izpadi smo sovražnika neprestano vezali, zaposljevali in slabili.

Mislite s ponosom na nas na sveti božični večer. Ponosen naj bo vsak izmed vas, ki ima koga v Przemyslu, čegar ime vpleta v svoje molitve. Malodušja, omahovanja, dvomov naj ne bo v vaših srcih. Vaše duše naj bodo prožete z našim ponosnim zamažupanjem, z našo trdno nado na sijajno zmagi. Ta čuvstva naj na sveti večer s svojim sijajem ožarjajo naše zapuščene domove.

Za vas, za vaš mir, za vašo varnost stojimo tu ob vratih Ogrske na straži. Na božični večer so naše duše z vami, naše molitve se združujejo z vašimi dvigajo k prestolu Boga, ki daje borilec za resnico in pravico svoj blagoslov in bo naše prapore popeljal k zmagi.

Polni ljubezni pozdravljamo vse naše ogrske brate in sestre!

Konec francoskega protektorata nad katoličani v Orientu.

Carigrad, 29. decembra. Sprejem novega apostolskega delegata, škofa Dolcija, pri sultanu se more smatrati za zgodovinski dogodek največje važnosti. Izvršil se je potom neposrednega papeževega poveljnega pisma na sultana. Protektorat nad katoličani v Orientu, ki ga je Francija več stoletij izvrševala, je končnoveljavno odpravljen.

Portugalski poraz v južno-zahodni Afriki.

Preko Lizbone poročajo iz Madrida, da so Nemci porazili v Nemški vzhodni Afriki portugalski ekspedicijski zbor, kateremu je poveljeval polkovnik Rocaadas. Portugalci so se hoteli umakniti v utrjeno Naulilo, a Nemci so Portugalce tako podili, da niso mogli Naulile držati in da so jo zavzeli Nemci. To je priznal v portugalski zbornici portugalski kolonialni minister.

Boji na zahodu.

Berolin, 29. decembra. (Koresp. urad.) Wolffov urad poroča iz velikega glavnega stana 29. decembra dopoldne:

Zahodno bojišče: Pri Nieuportu in južnovzhodno od Yperna smo v manjših bojih pridobili nekaj prostora. Z velikimi izgubami na strani Francozov smo severozahodno od Sennehouta odbili več močnih francoskih napadov. Ujeli smo več

sto Francozov. Nekj sunek v bois (gozd) Broulé zahodno od Apremonta nam je dovedel, da smo osvojili tri strojne puške in da smo vzeli neki francoski strelski jarek. Francoski napadi zahodno od Sennheima so bili odbiti.

Najvišje vodstvo armade.

Francosko uradno poročilo.

Genf, 29. decembra. Francoski generalni štab poroča z dne 27. t. m.: Med morjem in Lysom je bilo mirno. S presledki so se vršili artiljerijski boji. Med Lysom in Oiso ni nič novega. V dolini Aisne in v Champagni so bili artiljerijski boji. V okolici Perthes so Nemci izvršili silen protinapad, da bi zopet osvojili vzete jim jarke. Napad je bil odbit. V Argonih smo nekoliko napredovali. Južno od Huberta je prišla neka stotnja 100 do 200 metrov naprej. Francozi so obstreljevali neko sotesko, kjer je moral sovražnik zapustiti več strelskih jarkov. Med rekama Maas in Mosel, vzhodno od St. Mihiela, sta bila odbita dva nemška napada na utrbo Bois Brulé. Neko nemško letalo je vrlo deset bomb v Nancy. Naši letalci so pa bombardirali zrakoplovne lope v Frescaty in nek kolodvor in vojašnice v Metz. V gornji Alzaciji smo dosegli novih uspehov na višinah, ki obvladujejo Cernay, kjer smo odbili nekaj napadov.

Uradno poročilo istega dne ob 11. uri ponoči pravi: Sovražnik je obstreljeval La Boisselle, pa brez uspeha. St. Die je bil od 9. ure 30 minut do opoldne silno obstreljevan.

Osemdnevna francoska ofenziva.

Amsterdamski list »Courant« poroča: Osemdnevna francoska ofenziva na celi flanderski fronti je povzročila, da so Francozi izgubili 20 gorskih utrd. Izgube cenijo na 150.000 do 200.000 mož.

Boji za strelske jarke.

Po poročilih iz bojne črte so poizkušali angleški polki 24. decembra zopet zavzeti postojanke pri Neuwe-Chapelle, ki leže približno 10 km severozahodno od La Basséea. Navedene postojanke so morali 22. in 23. t. m. zapustiti. Napadali so, ko je močno deževalo. Po večkratnih brezuspešnih naskokih se je posrečilo Angležem, da so se ustalili v najsprejnejših strelskih jarkih. Nemci so prostovoljno zapustili zadaj ležeče jarke. Ko so jih nameravali Angleži zopet zasesti, so jih skrite nemške baterije obisipavale s krogli. Poveljnik britskih čet je zahteval takoj podporo artiljerije, a Angleži zaradi strašnega deževja, ki je zemljo pomočvirilo, niso mogli pripeljati topov v osvojeno ozemlje. Angleži so vztrajali osem ur v strašnem ognju granat, ne da bi bili mogli izstreliti en sam strel; nato so bili prisiljeni, da so osvojeno postojanko zapustili in se umaknili. Zvečer 24. t. m. so zavzeli Nemci brez protinapada zopet stare strelske jarke.

Francoski poraz pri Albertu.

»Lokalanzeiger« poroča iz Genfa: Četudi izkuša Joffré v svojih dnevnih poročilih oslabiti važnost skupnega napada nemške artiljerije in pehote na francoske postojanke severnovzhodno od Alberta, se zasebno poroča, da je Francoze rano zjutraj pričeto streljanje iz težkih topov zmedlo, medtem je pa nemška pehota krepko naskakovala. 29. decembra so pričakovali spopadov pri Nieuportu in pri Ypernu.

Nemci obstreljevali belgijski glavni stan. »Lokalanzeiger« poroča iz Rotterdam: Nemci so obstreljevali na božični dan eno uro belgijski glavni stan v Fournesu, kjer so eksplodirale krogle.

Nemške pozicije trdne.

Berolin, 29. decembra. »Lokalanzeiger« poroča iz Genfa: V poročilu generala Joffre se pripisuje mirovanje operacij v zahodni Flandriji slabemu vremenu, vendar se pa more pregledati, da se ni posrečilo, omajati nemške pozicije in da so posebno nemški topniški napadi iz Reimsa zelo uspešni.

Francoske izgube.

Glasom francoskih uradnih poročil imajo Francozi 498.000 ranjenec; k temu je pa treba prišteti še ranjence v zasebnih bolnišnicah, tako da se lahko računa francoske ranjence na 600.000 mož. Ako se temu doštejejo še mrtvi in ujeti francoski vojaki — vsakih 300.000 —, znašajo celokupne francoske izgube 1.200.000 mož, katera številka je pa najbrže še prenizka.

Pobitost v Parizu.

Basel, 29. decembra. Izidi bojov zadnjih dni so provzročili, kakor se iz Pariza poroča, veliko pobitost.

Pariz proti vojski.

Kodanj, 29. decembra. Iz Pariza poročajo, da je 23. t. m. zvečer prišlo pred zbornico do burnih demonstracij proti vladi. Posamezni poslanci, ki so se prikazali, so bili sprejeti z žvižganjem. Množica je vpila: »Doli z vojsko!« Nastopiti je morala republikanska garda in policija, da je razpršila ljudske mase.

Boji v gornji Alzaciji.

Curih, 29. decembra. O bojih, ki so se vršili v četrtek in petek v gornji Alzaciji, se poročajo sedaj podrobnosti. V četrtek se je pričela splošna ofenziva Francozov ob Vozejih. Kot poročajo ranjenci, je francoski artiljerijski ogenj le malo učinkoval, med tem ko je nemška artiljerija pri Altkirchu krepko in uspešno delovala. Francoska ofenziva se je raztegnila do St. Dié, kjer so Nemci potisnili Francoze do La-chapelle. V petek so poskušali Francozi zopet napasti, pa je bil napad že v kalu odbit. Francozi so imeli ogromne izgube. Boji so trajali pozno v noč. Francoska ofenziva ni imela nobenega uspeha.

Nemški uspehi na Francoskem.

Rotterdam, »Courant« poroča: Atrecht se nahaja v ognju 20-tih nemških baterij. Pri Reimsu se je pomaknila nemška topniška pozicija zopet čisto k mestni meji.

Kako se Joffré izgovarja.

Pariz, 30. decembra. Zadnje dnevno poročilo Joffreja označuje neugodno vreme kot vzrok zadnjih neuspešnih akcij. V resnici se pa opaja, da se francoska odpora sila zmanjšuje.

Angleži zagovarjajo sebe in Joffreja.

Londonska »Morningpost« piše z ozirom na ruske očitke, da angleški in francoski zaveznik premalo storita za zmago: Angleški vojni delež je sedaj predvsem sestava nove armade. Bilo bi neprevidno od Joffreja, da bi se spuščal v veliko bitko, dokler ne razpolagajo Angleži z močno brambno silo.

Francoske črnovojnilke rezerve na fronti.

Milan, 29. decembra. Dopisnik lista »Corriere della Sera« poroča iz Pariza, da pošilja Francija sedaj največji del svojih črnovojnilskih rezerv iz južno ležečih vežbališč na fronto.

Nova angleška pomoč.

Berolin, 29. decembra. »Lokalanzeiger« poroča iz Havre, da se je pripeljalo prejšnji teden 40.000 mož angleške vojske v Francijo.

Kako se Francoska oborožuje.

Minuli teden so se morali še enkrat predstaviti nabornim komisijam vsi Francozi, ki so bili po letu 1876. rojeni in ki so bili ovrženi ob prejšnjih naborih. Naborne komisije potrde vse, kar morejo le rabiti. Zato povsod primanjkuje delavcev.

Francoski zračni dreadnoughti.

V Parizu zdaj veliko upajo na nove, velike aeroplane, ki so zavarovani z oklepi, opremljeni z metalci svetlobe in oboroženi s strojnimi puškami. Preizkušali so jih med božičnimi prazniki.

Božič na Flanderskem.

Amsterdamski »Telegraaf« poroča iz Sluisa: Prvi božični praznik niso gromeli topovi. Eksplozirale so le tri priplavljene mine pri Zeebrüggeju, s topovi se je streljalo na nekega angleškega letalca, ki je letal nad obrežjem in ki je izginil, ko je bil zadet; sicer je bilo na zahodnem Flanderskem popolnoma tiho. Drugi božični praznik so pa topovi ob Yseri zopet tako gromeli, kakor prej; gromeli so tudi morški topovi. Ponoči na sveti večer se je čulo na več točkah ob meji petje Nemcev. Gosta megla je zvečer 25. decembra nenadno zagrnila obrežje. Nemcem se božično veselje zato ni moglo kratiti. Z ozirom na presenečenja se je ostro stražilo.

Božič pri možnarskih baterijah v Franciji.

Iz Budimpešte se 28. t. m. brzojavlja listu »Zeit«: »Pesti Hirap« brzojavlja njegov poročevalec iz nemškega glavn. stana: Poletel sem k našim možnarskim baterijam, ki jim poveljuje stotnik Rudolf Ranciglio. Baterije so pravkar praznovale Božič. Vojski in častniki so bili najboljše volje. V celi vojski je bil le en sam vojak ranjen, a ranjenec je že ozdravil. Iz domovine in osobito iz Nemčije došli darovi krase bogato njihova božična drevesa.

Marokanski spahi odpoklicani iz fronte.

Lyon, 29. decembra. »Progres« poroča iz Pariza: Marokanske spahije je francosko vojno vodstvo odpoklicalo iz bojne fronte, ker so se izkazali nevpornabne za službo v strelskih jarkih. Vojna uprava čaka trenutka, ko bodo bojovniške lastnosti spahijev mogle na drug način uspešno izkoristiti.

Bogati v Belgiji najdeni zakladi.

V okraju Rouhaise so našli surove volne v vrednosti 300 milijonov mark, ki jo zdaj vozijo v Nemčijo.

Sovražnikove železnice v nemški upravi.

»Braunschweigische Landeszeitung« poroča, da je bilo 15. decembra v nemški upravi 7 ruskih, 19 belgijskih in 3 francoske železniške proge.

Francoski radikali odstranili Gaillauxa.

Izvršilni odbor radikalcev je odpravil mestno predsednika. Posle bo vodil glavni tajnik. Tako so se iznebili Gaillauxa.

Mine pred pristaniščem Scarborough.

Milan, 29. decembra. »Corriere« poroča iz Londona: Včeraj se je že tretja trgovska ladja, nek norveški parnik, v tem tednu pred Scarboroughom potopila vsled mine. Posadka se je rešila. Nekaj minut potem se je na istem mestu potopil nek angleški parnik. Pravtako se je potopil nek nizozemski parnik.

Poveljnik križarke »Emden« na Malti.

Poveljnik »Emdena«, fregatni kapitan Müller, je pisal svojem, da se nahaja v vojnem ujetništvu na Malti.

Joffre kandidat francoske akademije.

Francoski generalisimus se poteguje za mesto v francoski akademiji, ker je umrl grof Mun. »Revue Opinion« ob tej priliki piše: Joffre tu najbrže zmaga brez boja. Zeleti je le, da bi tudi Nemce tako gotovo premagal.

Zaplenjen petrolej v Havre.

Dunaj, 30. decembra. Za kanton Waadt namenjen petrolej je bil v Havre konfisciran.

Prevoz civilnih ujetnikov iz Francije končan.

Genf, 30. decembra. Prevoz civilnih ujetnikov iz Francoske je končan. Okoli 11.000 ujetnikov so prepeljali domov.

Talniki iz Alzacije na Francoskem.

Genf, 30. decembra. Francozi so iz Alzacije odpeljali seboj na Francosko talnike, ki se nahajajo še vedno na Francoskem.

Angleški socialisti proti mirovni konferenci.

Kodanj, 30. decembra. Angleški socialisti so protestirali proti mirovni konferenci za vse čase razbila internunarja v Kodanju. Pravijo, da bi ta konferenca za vse čase razbila internacionalizem.

Ali pride Japonska armada v Evropo?**VIHARNI PRIZORI V JAPONSKEM PARLAMENTU.**

Basel. Po nekem poročilu iz Tokia je prišlo pred zaključenjem parlamenta do viharov prizorov. Branitelji otoške politike so se celo spopadli s kontinentalnimi politiki. Poslanec Sahibava, prejšnji minister, je bil pri tem tako močno stisnjen med klopi, da je zadobil notranje poskodbe.

JAPONSKA SE NE UDELEŽI VOJSKE?

Rim. Tukajšnji japonski poslanik je zopet izjavil z vso gotovostjo, da bo Japonska odklonila brez dvoma vsako oboroženo pomoč v Evropi, ako bi se od nje kaj takega zahtevalo. (Sličnih dementijev je vsak dan več, kar postaja zelo sumljivo. Ur.)

RUSIJA NI ODSTOPILA JAPONSKI SAHALINA.

Peterburg, 29. decembra. Z ozirom na poročilo iz Washingtona, da je Rusija svojo polovico otoka Sahalina odstopila Japonski kot odškodnino za dobavo težkih topov, je peterburška brzojavna agentura pooblaščenega kategorično izjaviti, da je to poročilo popolnoma izmišljeno.

PICHON POZIVA ŽE SEDMIČ JAPONSKO NA POMOČ.

V »Petit Journalu« objavlja Pichon že svoj sedmi članek, s katerim poziva Japonce, naj priskočijo Franciji na pomoč. Japonski poslanik v Rimu pa izjavlja, da Japonska ne namerava in ne želi poslati čet v Evropo. Japonska zavezniku ne more pomagati, ker japonska opozicija ne odobrava sestave novih divizij.

Portugalska napove 15. januarja vojsko.

Milan, 29. decembra. »Italia« poroča iz Lizbone: Oficialno se vojno stanje proglasi 15. januarja. Portugalske čete že odhajajo v Egipt in na evropsko bojišče.

Turčija v vojski.**O TURŠKI ZMAGI NA KAVKAZU.**

Monakovo, 30. decembra. »Münchener Neueste Nachrichten« poročajo iz Carigrada: Turki skušajo svoj najnovejši uspeh pri Outi po možnosti izkoristiti. Prodirajo od Iba in ogrožajo iz Outi zvezo med ruskimi četami na cesti v Kars.

BATUM OBKOLJEN.

Bukarešt, 29. decembra. Batum obkoljajo redne kurdske čete in 3000 kurdskih jezdecov. V kratkem se pričakuje nastopa glavnih turških čet s težkimi oblegovalnimi topovi. Batum, precej stara trdnjava, utegne zato kmalu pasti v turške roke.

ZAVEZNIŠKO BRODOVJE PRED DARDANELAMI.

»Baseler Nachrichten« poročajo: Zavezniško brodovje pred Dardanelami so zopet ojačili. Tvorijo ga zdaj 40 ladij, med

njimi 15 dreadnoughtov. Pričakuje se odločilen napad. Francoska vojna ladja Waldeck-Rousseau je priplula s poveljujočim admiralom na krovu v Solun.

FETVA PROTI HUSAN TEMALU.

Carigrad, 29. decembra. (Kor. ur.) Uradno poročilo pravi, da je bila razglašena fetva proti Husan Temalu, sinu nekdanjega kediva Ismael paše, ker je poizkušal kršiti suverenstvo Turčije nad provincijo Egiptom, ki tvori nedotakljiv del otomanskega cesarstva in je s svojimi zaničevanja vrednimi čini povzročil, da si je to provincijo angleška vlada podvrgla. V komunikeju se tudi poroča, da se je sklenilo Husan Temalu vzeti njegovo mesto in častne znake ter ga postaviti pred vojno sodišče 4. vojne zbornice, h kateremu Egipt spada. Temu primerna povelja so bila poveljniku omenjenega zbora že dana.

TURŠKO POSLANISTVO PRI VATIKANU.

Carigrad, 29. decembra. Glasom zanesljivih obvestil je turška vlada uspešno izvršila korake za ustanovitev turškega poslanstva pri Vatikanu. Novo turško diplomatsko zastopstvo pri Sv. stolici prične prihodnji teden poslovati.

Vojska s Srbi.

Osješka »Hrvatska Obrana« je v svoji božični številki z velikimi črkami objavila naslednjo brzojavko iz Budimpešte kot uradno naznanilo:

»Umikanje naše vojske v Srbiji po zmagonosnih bojih je izzvalo različne, deloma neosnovane vesti. Na Najvišje povelje se bo vsled tega podal tjakaj visok vojaški zaupnik ter bo na licu mesta izvedel preiskavo, da se stvar pojasni.«

CRNOGORCI SE ŽIVAHNO GIBLJEJO — A BREZ USPEHA.

Dunaj, 29. decembra. Uradno se poroča: Na balkanskem bojišču so razvili Crnogorci živahno, pa brezuspešno delavnost. Pri Trebinju je bil slaboten napad na naše predtrdnjavske posadke brez težave odbit in sovražna artiljerija prisiljena, da je umaknila. Proti močnemu območnemu fortu Krivošije crnogorski topovi naravno niso imeli niti najmanjšega uspeha. Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

CRNOGORCI IN FRANCOZI.

Iz Cetinja se poroča v Rim: Spopad na cesti Otranto je povzročilo, ker je čakalo francosko vojno brodovje dve transportni ladji, ki sta vozili streljivo iz Mar-seilla, da ju spremi v Bar. V Cetinju so ogorčeni nad Francozi, ker niti navidezno na Jadranskem morju ne izvajajo mornariške policije.

ANGLEŠKI TRANSPORT ARTILJERIJE IN MUNICIJE SRBIJI.

»Leipziger Tageblatt« poroča iz nizozemske meje: Iz Lizbone došla poročila izvajajo, da sta v drugi polovici novembra vozila dva angleška brodovja veliko artiljerije in municije in 30.000.000 kg živil v Crno goro, odkoder so blago poslali v Srbijo.

RUSIJA PROSI ANGLEŠKO IN FRANCOŠKO ZA SRBIJO.

Moskva, 29. decembra. (Kor. urad.) »Ruskoje Slovo« je izvedelo od oficijoz-

ne strani, da je Rusija prosila Francijo in Anglijo, da bi poslali topničarske in konjeniške uniforme na Srbsko.

SRBI SE BODO BORILI DO ZADNJEGA MOŽA.

Genf, 30. decembra. Srbski načelnik generalnega štaba vojvoda Putnik je zagotovil, da bodo Srbi branili svojo domovino do zadnjega moža.

Grška.

Zgradbo telefona iz Aten v Solun so morali prekiniti, ker ne dobe v Avstriji naročene telefonske žice. — Začetkom januarja izpuste v morje novo grško križarico »Conduriotis«.

ZOOGRAFOS — GUVERNER GRŠKE NARODNE BANKE.

Atene, 29. decembra. »Agence d'athenes« poroča: Z ozirom na novi zakon o organizaciji in upravi grške narodne banke se je danes sešel njen generalni svet in je izbral Zoografosa za guvernerja narodne banke.

Pastirski list nemških škofov o vojski.

Vsi nemški nadškofje in škofje so izdali skupni pastirski list, ki v dolgih izjavah govori o vojski in to označuje kot strogo adventno šolo. Kakor vihar je pridrla vojska v mrzlo meglo in slab duh ne vere in dvomov in v nezdravo ozračje nekrščanske nadkulture. Nemško ljudstvo se je zopet spomnilo sebe, vera je zopet dobila svojo pravico. Sledeč nagibu milosti, sledeč glasu svojih pastirjev in svarilu svojega bogaboječega vladarja, se je vrnilo ljudstvo v cerkev in tam našlo svojega Zveličarja. Naši vojaki so pred odhodom na bojišče vnovič v sv. obhajilu sklenili zvezo z njim za življenje in smrt. Če jih v tolikih nečloveških naporih, pomanjkanjih, smrtnih nevarnostih hoče zapustiti pogum, se obrnejo do Njega, ki je rekel sam o sebi: »Nisem prišel, da bi mi drugi stregli, ampak da strežem in da dam svoje življenje za mnogo drugih.«

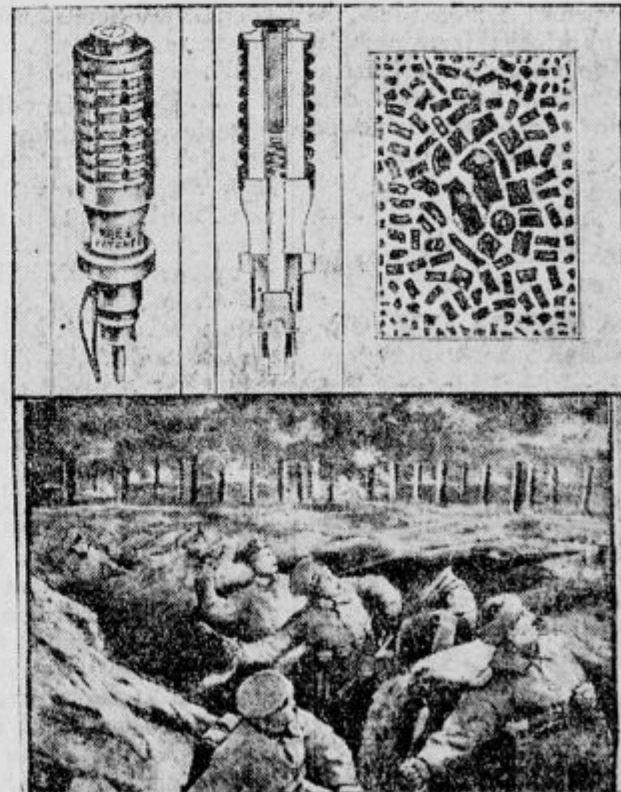
Kot glavno nalogo sedanjega časa označuje obsežni pastirski list pokoro in spravo. Vojska je kazensko sodišče za vse narode, ki so prizadeti od nje. Zato glasni klic po pokori in spravi: Gorje narodu, katerega niti vojska ne pripravi do pokore! Zrel je za propad in tudi eventualna zmaga bi bila zanj poraz. Nočemo se v globiti v dolžne knjige drugih narodov, ampak v svojo; nočemo izpraševati vesti naših sovražnikov, ampak svojo. Mi smo nedolžni nad izbruhom vojske, to lahko pričamo pred Bogom in svetom. Sicer pa nočemo trkati na svojo nedolžnost. Vojska je tudi pri nas odkrila težko krivdo, namreč da izginja versko in pravno življenje. — Ta pastirski list so prebrali po vseh cerkvah, tudi katoliškim vojakom na bojišču ga bodo prebrali.

Italija.**ITALIJA NE IZDA ZELENE KNJIGE.**

Rim, 29. decembra. Z ministrske strani se zagotavlja, da ne namerava Sonnino izdati zelene knjige, kar je prvotno nameraval.

POMOŠČENJE V ITALIJI.

Rim, 29. decembra. (Kor. ur.) Povo-dom rojstva princesinje Marije je podpisal kralj dekret, ki podeljuje obsežno pomilo-

ROČNE GRANATE.

V sedanji vojni so Angleži v svojih strelskih jarkih prvi začeli uporabljati tudi ročne granate in granate, ki se mečejo iz pušk. To novo vojno sredstvo se ali vrže z roko, ali pa se potom palčice vtaknejo v puškino cev na gornjem koncu in tako izstrelji. Učinek teh granat je silen. Dne 7. decembra so imeli brambnim postojankam.

nemške čete prvič s puškinimi granatami (Rifle Grenade) streljale na sovražnika in mu pridelale znatne izgube. Naša današnja slika nam kaže: zgoraj, od leve na desno: celo granato, v prerezu, učinek eksplozije, šrapnel-ske drobeč; spodaj pa: lučnanje granat z roko iz strelskih jarkov proti sovraž-

ščenje manj težkih zločinov. Izvzet je umor in težka telesna poškodba.

Bitka cesarjev pri Loviču.

Peterburg, 29. decembra. Vojna poročila znanega Nemiroviča Dančenka izhajajo pod naslovom: Bitka cesarjev pri Loviču, ker se bo tam odločila bodočnost dveh cesarstev.

Nadvojvoda prestolonaslednik v Marmaros Szigetu.

V nedeljo je došel nadvojvoda prestolonaslednik v Marmaros Sziget, kjer je nadzoroval vojake. Navdušeno je bil sprejet in pozdravljen. Odlikovanim častnikom in vojakom je sam pripeljal odlikovanja na njih hrabre prsi.

Rusi odpeljali župana iz Tarnowa kot talnika.

Krakov, 30. decembra. Župana mesta Tarnow so Rusi odpeljali s seboj kot talnika.

Koliko časa bo trajala vojska?

Iz Budimpešte se piše dunajski »Zeit«: Neki tukajšnji tednik je več ogrskih osebnosti vprašal: »Koliko časa bo še trajala vojska?« Odgovori, ki so sledili vprašanju, so dovolj zanimivi. Višji župan Barczy sodi, da se mora končati vojska še pred prvim polletjem 1915. Bančni ravnatelj tajni svetnik Lanczy trdi, da ni dovolj moder, da odgovori na vprašanje, a resen je dovolj, da na vprašanje ne more odgovoriti. Vsekakor izjavlja, Avstro-Ogrska se more več časa vojskovati, kakor druge države, ker se o naši sposobnosti ne more dvomiti. Bivši pravosodni minister Polonyi zaupa Hindenburgu, ki ga ne smatra le za najboljšega vojskovodjo sedanosti, marveč za največjega vojskovodjo vseh časov. Izvaja: Zaupajoč Hindenburgovemu ženi, upam na hiter in zmogovit konec. Tudi na Dunaju znani stari gledališki igralec Ujhazy sodi jako skeptično: »Ta vojska se sploh ne bo končala. Kdo vruga bo zahteval mir? Nobena država ni dovolj srčna, da odkrito prizna, da je že sita vojske.« Najbolj vesele je odgovoril pisatelj Marton, ki ni, kakor večina, odgovoril na vprašanje s protivprašanjem: »Sem li prerok?« marveč je jasno in odločno izrazil: »Ta vojska more trajati najdlje še dva meseca — ker dlje časa ne vzdrže več moje finančne razmere.«

Razna poročila.

PO SMRTI NADVOJVOVINJE ADELGUNDE.

Dunaj, 30. decembra. (Kor. ur.) »Wiener Zeitung«: Cesar je z Najvišjim pismom z dne 19. decembra odredil, da naj se nadvojvotni umrle nadvojvodinje Adelgunde, katere dvor je bil tako razpuščen, grofu Pavlu Formi in dvorni dami grofici Gabrieli Deym, ki sta milostno prosta službe, za njuno odlično službovanje naznanj Najvišje popolno priznanje.

ŽELJE NEMŠKE CESARICE.

Berlin, 29. decembra. (Wolff.) V ukažu, izdanem ob priliki novega leta, je cesarica Avgusta Viktorija izrekla željo, da naj ji ne pošiljajo voščil, da naj vztrajajo v nemški zvestobi in nadaljujejo dela ljubezni v blagoslov drage domovine do častnega miru, ki ga Bog kmalu daje.

ADMIRAL EBERAN.

Dunaj, 29. decembra. Tajni svetnik admiral v pok. Aleksander Eberan pl. Eberhorst je danes umrl.

BARON SKODA ČASTNI DOKTOR PRASKE NEMŠKE TEHNIKE.

Dunaj, 29. decembra. (Kor. ur.) Profesorski kolegij nemške tehnične visoke šole je izročil glavnemu ravnatelju Skodovih tvornic baronu Karlu pl. Skoda diplomu častnega doktorja tehničnih znanosti.

IZ KNEŽEVINE LIECHTENSTEIN.

Inmost, 29. decembra. »Innsbrucker Nachrichten« poročajo iz liechtensteinske kneževine: Liechtensteinski deželni zbor je sprejel vladno predlogo, glasom katere se nakupuje 75.000 enokronskih, 75.000 dvokronskih in 50.000 petkronskih kovov liechtensteinskih novcev. Dalje je deželni zbor vladi dovolil kredit 20.000 K za nujna dela, da se omili beda, in 3000 K za podporo revnim družinam.

SAMOUMOR RAVNATELJA RUSKE INDUSTRIJSKE BANKE.

Dunaj, 25. decembra. Predsednik ruske industrijske banke v Petrogradu, Surov je izvršil samoumor. Vsled njegovih spekulacij je banka izgubila 6 milijonov rubljev.

Dnevne novice.

Preklic dr. Udetovega članka. »Bonifatius-Korrespondenz« je v 24. številki prinesla med uredniškimi vestmi sledeče pojasnilo: »Da za vedno odstranimo vsako nespornost, ki je še morda, izjavljamo, da odločno zavrnemo vsebino prof. dr. Udetovega, v 17./18. številki našega časopisa objavljenega članka »Katoliško duhovništvo. Nacionalizem. Veleizdaja«, v kolikor žali čast od nas visoko čislane slovenske duhovščine. Obžalujemo, da je bil članek v list sprejet.« — Društvo za varstvo duhovniških pravic lavantinske škofije je pristavilo, da se zadovoljava z zgorajšnjim pojasnilom in da smatra zadevo, v kolikor se tiče izdajatelja in uredništva, za končano.

Vestnik slovenske krščansko-socialne zveze je ravnokar izšel (4. in 5. številka) in prinaša tako izvrstno vsebino, da bo vsakega razveselil. Članki so ne-le temeljito spisani, marveč tudi zelo aktualni, tako: Krekova članka »Za vsakdanji kruh« in »Angleška politika«, Grivčev »Vzhodni obred«, dalje »Moratorij«, Dr. Natlačen razlaga »Novo postavbo«, Bartel opisuje »Kmetijsko gospodarstvo v sedanjem času« in dr. Šarabon »Politične umore zadnjih 50 let«. Posebno zanimiv je članek »Bakterije« in Remčev članek »Stroji za odpravo kmetu in obrtniku«. V drobnicah je polno koristnih namigljajev za našo organizacijo. Rečemo le: Vzemij v roke in beri!

Sedanja vojna in Slovanstvo. Pod tem naslovom je sedaj izdal obširno delo, obsegajoče 418 strani, znani češki publicist Rudolf Vrba. Knjiga je razdeljena na 84 sestavkov, izmed katerih zavzema vsak specijalni tema, v tesni zvezi s sedanjimi vojnimi dogodki. Delo zanimivo pretresa vprašanja o panslavistih, pangermanistih, o ruski armadi, o stališču Laškega, o politični usodi Balkana itd.

Za podporo gališkim beguncem smo prejeli nadalje: g. Jos. Abram, vikar, Obloke — Hudajžna, 10 K. — G. H. Črnigov, vikar, Lokavec, 34 K 60 v. Prosimo nadaljnjih darov.

Za skupno postopanje nemških strank v Avstriji se, kakor poroča današnja »Tagespost« nadaljujejo pogajanja. Priobčuje tozadevne izjave raznih nemških politikov, ki izražajo željo, da bi do skupnega postopanja prišlo. Poslanec Hummer pa svari pred prevelikim optimizmom. Izjavo nemškega krščansko-socialnega poslanca Reinössla citiramo po današnji grški »Tagespost«: »Dosedanji razgovori med merodajnimi osebami nemških meščanskih strank so sicer neobvezni, a osebno in z menoj moji tovariši žele, naj bi napočil trenutek, ko se vse nemške stranke zvežejo v okviru nemško-avstrijske državne ideje.

Dunajski župan dr. Weiskirchner je izjavil: Računam na skupen nastop vseh Nemcev v Avstriji, ko se obnovi parlamentarno življenje. Sodim, da se mora to že pripravljati. Hočem sodelovati.«

Ravnateljske izpremembe na hrvatskih gimnazijah. Na lastno prošnjo sta upokojena ravnatelj I. zagrebške realne gimnazije Gustav Pexider-Srića in ravnatelj realne gimnazije na Sušaku Matija Marušić. Dosedanji ravnatelj realne gimnazije v Senju Ernest Pachter je imenovan za ravnatelja na sušaški realni gimnaziji.

Dva brata odlikovana. Mariborski bogoslovec Stanislav Jurko, ki se ni odpovedal vojaški službi in je moral vsled tega v vojsko, je v 24 urah trikrat avanziral. Jurko se je pred nekaj tedni vrnil s severnega bojišča ranjen v Maribor. Ko je ozdravil, je prejšnji teden bil od torka na sredo najprvo povišan za narednika, potem takoj kot kadet-aspiranta in nazadnje za kadeta. Jurko je bil še povrh radi svojega hrabrega zadržanja pred sovražnikom odlikovan z veliko srebrno hrabrostno kolajno. — Brat g. Jurkota, učitelj Jurko, je bil radi hrabrosti pred sovražnikom odlikovan z zlato hrabrostno svetlinjo. Obema čestitamo!

Vojni kurat v ruskem vojnem ujetništvu. Č. g. Rajmund Bratanič, vojni kurat, je od 21. novembra v ruskem ujetništvu. Svojemu župniku č. gosp. Fortunatu Končanu je pisal dopisnico naslednje vsebine: Od 21. novembra ob 2. ure popoldne naprej sem v ruskem ujetništvu in sem na potu v Rusijo. Zdrav sem. Upam, da se kljub temu še kedaj vidimo. Srčne pozdrave!

Patriotične zbirke osebja južne železnice. Že s početkom vojne je osebje c. kr. priv. juž. železnice na različne načine tekmovalo pri dobrotelnih prireditvah in v te namene ustanovljali društvi. Kljub temu zavezali so se vrli južnoželezničarji tudi prostovoljno od svoje mesečne plače darovati odstotni delež v prid oskrboval-

nim namenom c. kr. vojnega ministrstva. Meseca oktobra in novembra so na ta način darovali zneski presegli znatno svoto K 10.000. Osebje južne železnice, ki je že tolikrat izkazalo svojo požrtvovalnost javnosti v prid, prinaša na ta način vnovič lep dokaz svojega patriotičnega mišljenja.

Govekarjeve »Legionarje« je za hrvaško gledališče v Osijeku lokaliziral g. L. Dragutinović. Vložke je instrumental g. prof. Canić.

Šolski pouk v Osijeku ustavljen. Hrvatski listi poročajo iz Osjeka, da je pouk na tamošnjem učiteljski, ki se je pred nekaterimi tedni začel, zopet ustavljen, ker je vojska rekvirirala zgradbo v svoje svrhe. Ravnotako je ustavljen pouk na ljudski šoli v dolnjem mestu.

Dar saškega kralja rezervni bolnišnici v Trbižu. Saški kralj Friderik Avgust je velikodušno ukazal, da se vse kuhinjske in kletarske zaloge njegovih lovskih koč v tukajšnjem njegovem lovišču kot božični dar izroči tukajšnji c. in kr. rezervni bolnišnici, v kateri je tačas krog 1000 ranjencev. Poleg znatnih zalog sadja, mesnih konzerv, finih vin itd., je dospelo bolnišnici tudi več ustrelenih divjih koz, tako da znaša celokupna vrednost kraljevih darov nad 3000 K.

Razprava pred vojnim sodiščem v Pulju. »Edinost« poroča: Te dni se je vršila pred sodnjo c. in kr. pristaniškega admirala in zapovedništva vojnega pristanišča razprava proti Mateju Čaliću, trgovcu v Pulju. Čalića so bili zaprli že dne 20. avgusta vsled ovadbe nekega finančnega stražnika. Obtožen je bil Čalić veleizdaje in grozila mu je večletna ječa. Zaslisanih je bilo 7 prič. Razprava se je vršila nemški, a za hrvatski in italijanski jezik sta bila pozvana dva tolmača. Glavna priča in ovaditelj je sicer pod prisego potrdil svoje navedbe, ali brambi se je vendar posrečilo omajati njegovo verodostojnost in je bil Čalić popolnoma oproščen. Ta razprava je bila zanimiva zato, ker je bila prva v Pulju, ki se je vršila po novem vojaškem kazenskem postopanju in je sodeloval kot branitelj odvetnik po poklicu, in sicer hrvatski odvetnik dr. Lovro Scallier.

Na severnem bojišču je padel stotnik pešpolka št. 55 J. Ogris, rodom Korošec.

Poštna vest. V smislu odloka trgovskega ministrstva z dne 9. decembra 1914 št. 48.472/P ex 1914 se z dnem 31. decembra 1914 opusti enkratna dnevna poštna prvič med poštnima uradoma Litijo in Šmartnem pri Litiji, drugič med poštnima uradoma Sodražico in Ribnico na Kranjskem.

Gospa Marija Laudová, dramatična umetnica na praškem »Narodnem Divadlu«, ki je te dni praznovala jubilej delovanja na praškem pozorišču in kateri je tudi ljubljansko gledališče čestitalo, je prejela ob tej priliki nad poldrug tisoč čestitk.

Dva vlomilca prijeta. Minuli teden sta poizkušala ponoči vdreti skozi okno v prodajalno Doroteje Kregar v Dravljah dva tatova, a ju je pregnala lastnica, ki se je zbudila. Dve uri nato zbudi Kregarjevo zopet neko šumenje. Vstane in vidi v prodajalni dva možka, ki sta vlomila skozi okno. Pobegnila sta takoj, ne da bi bila kaj ukradla: eden skozi okno, drugi skozi vrata. Zaprla so nevarnega tatu Lorenca Dermoto iz Stare Loke, ki je osumljen vloma. Izročili so ga deželnemu sodišču obenem z njegovim tovarišem.

Umrli je v Mariboru trgovec Jožef Werbnič.

Nova določila o nadzorstvu trgovin. C. kr. kor. urad poroča: Z ozirom na deloma upravičene pritožbe trgovcev se je izdala glede na nadzorstvo trgovin odredba, ki se proglasi dne 30. t. m. Določa se pred vsem, da se dolžnikov uslužbenec ne more imenovati za nadzorovatelja in da smejo upniki predlagati drugega ali več nadzorovateljev. Določa se tudi, da ni več povoda za nadzorstvo, če se med nadzorovanjem pokaže, da dolžnikovega konkurza ni mogoče preprečiti. Nadzorovatelj je dolžan, da mora nemudoma poročati sodišču o za sodne odločbe merodajnih okoliščin.

Božični darovi. Nemčija je odposlala našim vojakom na bojišče božične darove, ki jih je vozilo 19 železniških vozov.

316 K je izgubil v Rudniku Janez Babšek, posestnik v Srednji vasi pri Lavercu, hišna številka 8. Kdor mu denar prinese, dobi nagrado 50 K.

Za dolo v arzenalu se išče krepak, dela varen zdrav mož. Plača na dan 2 K 20 vin, ali na 14 dni okoli 40 K. Zglasiti se je takoj pri Tomažu Kallan N. V. L. »Custozza«, Pulj I, delav. skupina 29.

Rusi pred Berlinom. »Vossische Ztg.« poroča: Na posestev Vulkov pri Hangelsbergu ob Spreeji se je zgodil zanimiv dogodek. Ko je najemnik lova, Viljem Denicke, hodil po svojem lovišču, je zapazil tuje, sumljive sledi. Misli je takoj na lov-

ske tatove, plazil se je za sledmi in je videl dva možka spati. Zbudil jih je in se je jako začudil, ker sta ga nagovorila v tujem jeziku. Še bolj je bil presenečen, ko je zapazil pod obnošeno obleko tujevo rusko uniformo. Prijel je tuja in ju odvedel v Hangelsberg, odkoder so jih vojaki odvedli v Fürstenwalde. Tolmač je spravil iz tujecev, da pripadata 6. sibirskemu polku. Klatila sta se že več tednov okoli in nista niti slutila, kje da se nahajata.

Ljubljanske novice.

Iz ranjene vojake so darovali: g. Josip Hafner, Škofjaloka K 5, župni urad št. Gotard pri Trojanah K 20'30 in sicer nabrano pri orehu Fohrtovega očeta kron 5'30, dekleta Marijine družbe K 15. — Naše upravnništvo hvaležno sprejema nadaljne darove v ta namen.

Trnovsko - Krakovsko prosvetno društvo priredi dne 31. decembra zvečer ob 8. uri Silvestrovo večer v gostilni g. Fröhlicha na Trnovskem pristanu št. 4 z raznimi zabavnimi točkami. Vstopnina 30 vin. Somisljeniki udeležite se Silvestrove večera, kjer bo prav prijetna družinska zabava!

Prošnja pomožnega odbora za begunce iz Galicije. Da se omogoči pregledno izbrati in začasno shraniti velikodušno podarjeno obleko, perilo itd., za begunce iz Galicije v zbiralnem lokalu, potrebuje odbor nujno več odprtih polic (regalov). Posestnike takih polic (regalov) se vljudo prosi, iste za čas porabe odboru z označbo velikosti posoditi ter naznaniti ponudbe na pomožni odbor za begunce iz Galicije v Ljubljani, deželnovladno poslopje I. nadstropje, soba št. 40.

Dva slučaja kolere na Selu pri Ljubljani. Dne 28. decembra popoldne prepekljena sta bila v deželno bolnico Somrak Ignac, 39 let star, iz Sela št. 34 in Zajc Ivana, 37 let stara, iz Sela. Pri obeh se je konstatirala kolera. Somrak je čez par ur umrl; Zajc Ivano pa so prepeljali iz deželne bolnice v bolnico za silo. Vse osebe, ki so bile z bolnikoma v dotiki, so strogo izolirane.

Padel je na južnem bojišču kadet Fr. Bahovec, sin mest. obč. svetnika, posestnika na Starem Zabjaku. 24. decembra je še poročal njegov predstojnik, da mu kadet Bahovec čvrsto stoji ob strani. Gosp. očetu naše najiskrenejše sožalje!

Ljubljancan odlikovan z nemškim železnim križem. Sin občesposlovanca ljubljanske rodbine Reisner, gosp. dr. Viktor Reisner, polkovni zdravnik, je bil odlikovan od nemškega cesarja z železnim križcem. To je prvi odlikovanec avstrijske armade, ki je dobil tako visoko odlikovanje.

Umrli sta včeraj četovodja 2. peš. polka 16. stot., Matfaze Janos v Leoninumu in infanterist 38. pešpolka 4. stot., Gal Štefan, na II. drž. gimnaziji. Pogreb obeh bo v četrtek popoldne.

Ženska, ki je na drž. kolodvoru pretekli petek našla rujav muf, naj ga prinese takoj v naše uredništvo.

Umrli so v Ljubljani. Matilda Kühnel, zasebnica, 74 let. — Josip Kramar, domobranec 27. pešpolka. — Peter Csiesz, pešec 17. pešpolka. — Gottfried Fritscher, pešec 17. pešpolka. — Fran Zupan, domobranec 27. pešpolka. — Magdalena Mehle, žena skladiščne-ga delavca južne železnice, 43 let. — Fran Kastelic, čevljar, 46 let. — Fran Skraba, hiralet, 26 let. — Ivan Oven, posestnik, 46 let. — Terezija Povž, kajzarjeva žena, 64 let. — Valentin Knaflič, hiralet, 29 let. — Pavla Ullmann, hiralet, 43 let. — Marija Gorše, mizarjeva žena, 66 let. — Istvan Hajdu, pešec 101. pešpolka. — Ivan Fagodari, pešec 31. pešpolka. — Ana Erklavec, posestnikova hči, 6 tednov. — Fran Mann, črnovojnik 74. pešpolka. — Anton Novak, sanitetni vojak. — Fran Svava, topničar 22. topničarskega polka. — Josip Farkas, pešec 25. pešpolka. — Stanko Eržen, rejencec, pol leta. — Jožef Stiene, ubožec-hiralet, 39 let. — Marija Vidrih, žena tovarniškega delavca, 42 let. — Marija Košak, hiralet, 85 let.

Čevljarica zadruga v Ljubljani naznanja gg. članom, da posamezni gg. mojstri lahko prevzamejo izdelovanje čevljev za vojake od c. in kr. ministrstva za javna dela. Pojasnila daje g. Franc Kukman. Zglasiti se je do 31. decembra t. l. Zadruga pa ne prevzame nobenega namena in odgovornosti.

Božičnice ranjenim vojakom.

Iz Ganljivo božičnico so obhajali naši ranjeni vojaki nastanjeni v šentjakovski dekliski šoli. Na prigovor veleč. g. mest. župnika J. Barle, so dne 23. t. m. vsi (do dvesto) opravili sv. spoved in danes zjutraj prejeli sv. obhajilo. Srce pretreusajo je bil pogled, ko je prihajal ljubi »Božič« v srca ranjencev, ki ravno v teh muke polnih trenutkih najbolj potrebujejo Njegov tolažbo in pomoč. Narodi cele Avstroogrške so bili tu zastopani združeni v ljubezni svojega evharističnega Boga. Bog

plačaj veleč. gospodom, ki so s svojim znanjem raznih jezikov pomagali spovedovati!

Sveti večer v deželni bolnišnici V posebnih sobi I. kirurškega oddelka gospoda primarija dr. Derganca zbrali so se pri čarobno razsvetljenih jasticah in krasno opremljenem božičnem drevesu na svetli večer ranjencev-jaki, pokloniti se kralju ljubezni in sprave. Med navzočimi bila je tudi soproga deželnega glavarja gospa Šusteršič, kateri gre zasluga, da se je nabralo toliko darov za ranjence. Počastil je ta zbor s svojim prihodom tudi Njegova knezoškova milost preč. g. Bonaventura Jeglič, ter v ginljivem govoru slikal ranjencem pomen tega skrivnostnega, blaženega večera. Nato je pozdravil navzoče major c. in kr. sanit. oddelka gospod plemen. Wodinausky, opomnil vojske, naj bodo hvaležni vsem onim, kateri so s svojimi plemenitimi srci omogočili, da obhajajo ranjenci Božič tako veselo, kar je njihovim tovarišem, ki se še bojujejo v tujini, nemogoče. Marsikomu izmed navzočih lesketale so solze v očeh. Konečno so vsi zbrani poslavili s trikratnim navdušenjem »Živijo« našega očeta — presvitlega cesarja Franca Jožefa I. Veselje je priklopelo do vrhunca, ko se je pričelo deljenje darov, kajti vsak vojak je dobil darila v posebnem zavoju in ranjenci, kateri so toliko pretrpeli za domovino in žrtvovali svojo kri, so se ginjeni do srca, zahvaljevali dobrotnikom. — Enako obhajali so sv. večer tudi ranjenci v garnizijski bolnišnici, kjer je krasilo dvorano bogato opremljeno božično drevesce, katerega je preskrbela soproga dež. glavarja dr. Šusteršiča sama. Tudi tamkaj sta govorila prečastiti gospod knezoškok in gospod major Wodinausky vojakom do srca, tudi tamkaj je bila navzoča gospa Šusteršič. Med onimi, ki so z redko človekoljubnostjo neumorno delovali za ranjence in njihov božični večer, odlikujejo se posebno gospa in gospod nadupravitelj Nebenfürher, gospa in gospod dr. Žizek, gospa in gospod primarij dr. Jenko in tudi častne sestre, ki so vse tako spretno in krasno okinčale. V prvi vrsti pristojna pa vsa čast in hvala primariju in šefzdravniku gospodu dr. Dergancu, ki se ni plašil nobenega truda, da je omogočil to ganljivo in patriotično slavnost svetega večera! — Prisrčna zahvala vsem, ki so pri tem plemenitem dejanju sodelovali, Vsemogočni jim naj povrne njih trud in stroške tisočero! Blagor njim, ki so dobrega srca, ker njih je nebeško kraljestvo!

Božič v c. kr. rezervni bolnišnici pri uršulinkah v Ljubljani. Letošnji Božič, tako bogato orošen s solzami, je bil vendar neskončno lep v sijaju ljubezni in blagih karitativnih del. Ze tedne in tedne so tekmovali posamezni razredi notranje uršulinske šole, kako bi napravili našim junakom kar najlepši Božič. Vsak razred je dekoriral božično drevesce po svojem okusu. Največje gojenke, četrtoletnice, so imele deviškobelega, drugoletnice mnogo-barvnega; eno drevesce je blestelo v cesarskih barvah, drugo je bilo rožno, tretje svetlo modro itd. Zaradi gojenk, ki odpotujejo za Božič domov, se je vršilo obdarovanje že 23. decembra. V dolgem sprevedu so se vrstili razredi v rezervno bolnišnico, na čelu vsakega razreda krasno božično drevesce, 15 jih je bilo, za vsako bolniško sobo eno drevesce in za vsakega izmed 143 ranjencev po en zavitek božičnih darov. Zavitki so vsebovali po 100 svalčic, smodke, razglednice, pisemski papir, nekaj komadov zimskega perila, oranže, pečiva in dr. V bolniških sobah so se prižgale svečice na drevesih in gojenke so same vročile ranjencem s toliko ljubeznijo pripravljene darove. Nato je zadonela po sobah cesarska himna in tej so sledile razne patriotične in božične pesmi. Med zvonikimi deklirskimi glasovi je zatrepetal marsikak moški glas, dokler ga ni udušila solza notranjega ginjenja. Ob žarnem božičnem drevesu in v krogu vesele mladine so pač dragi trpini v duhu poromali pod ljubljani domači krov, v domačo sobico med svoje otročičke, ki bodo letos tako zelo pogrešali ljubega očeta. Besed niso mogli najti v zahvalo in čemu tudi — govorile so solze. Drugo jutro pa je došlo samostanski predniki hvaležnih ranjencev zahvalno pismo, ki sledi v prevodu: »Prečastita gospa prednica! Dovoljujemo si, Vam, prečastita prednica izreči najspoštlivejšo zahvalo za lepo, pod Vašim blagim vodstvom nam pripravljeno božičnico. Zazeno prosimo, da blagovolite izročiti izraz naše vroče zahvale vsem onim, ki so z darovi, s žrtvovanjem časa in dela pripomogli k ginljivo uspelemu božičnemu slavlju. Sprejmite, prosimo, tudi zagotovilo, da se bomo še v poznih letih, ko bodo že obledeli spomini na vojne težave, radi spominjali onih dni, ki smo jih preželi

velj pod Vašo gostoljubno streho in da nam bo vsak Božič, ki ga nam Vsemogočni še nakloni, poklical v spomin božično drevesce, ki ga je, daleč od doma, okrasila prava ljubezen s toliko nesebičnostjo. Blagovolite sprejeti, prečastita prednica izraz najodličnejšega spoštovanja in zahvalne rokopoljube od Vam vdanih ranjencev c. kr. rezervne bolnišnice pri uršulinkah.«

Ij Božičnica združena z malo domačo predstavo, ki so jo priredili vojski ranjenci v tukajšnji belgijski vojašnici (odd. IV. Rdečega križa), je vsled srečno izbranega sporeda jako lepo uspela. G. Polkovnik Petrovan je uvodoma omenil skrb vojne uprave in celega prebivalstva in posebič še Nj. Veličanstva cesarja za ranjene vojake, naše hrabre bojovnike. Trikratni navdušeni Slava, Eljen in Hoch klici na Nj. Veličanstvo so blii radosten odziv navzočih vojakov temu nagovoru. Nato se je vršilo par primernih, nalašč za to priložnost — in sicer z velikim okusom in globoko pomenljivostjo izbranih slik. Prva slika nas je peljala takoj v središče vojaškega tabora: korajžno in veselo se je razlegala v tiho, mrzlo in sneženo noč pesem naših vrlih vojakov »Fantje na vojsko gredo«. Pod zasneženimi šotori taborijo vojski božično noč, daleč od doma hočejo sami malo po-božičevati, nežjo si božična drevesca, samovar pa jim kuha ogrevajoči čaj. Vmes pa prihajajo povelja, odlikovanja in druge novice. Popolen vojski tabor! Med odmorom nas je oddelek vojaške godbe, ki je tudi prijazno sodeloval, s Schubertovimi »Sankjami« pripravil na drugo sliko: v nebroju lučic se prijazno svetlika božično drevo, na postelji pa spi ranjen vojak nad katerim drži angelj, z rdečim križem na prsih in v kroni, lavorov venec, v drugi roki pa ščit z božično zvezdo — znakom miru. V spanju se dozdeva vojak, da je končana vojna, končano strašno razdejanje, zmagovalen se je vrnil po miru k svojim dragim, sreča se obeta njemu in celi domovini. Toda predramivši se, spozna kmalu, da so ga sanje momentano varale, vidi da je ranjen. Ali pogled na angelja z rdečim križem ga potolaži, ker vidi kako človekoljubno in požrtvovalno se Rdeči križ zavzema za ranjence in sicer ne samo izven bojišča, pod varstvom Rdečega križa se čuti vojak tudi med bojnim hrumom varnega; zato pa le pogum in železna pest mora zmagati sovražnika. Cela slika je, kot vidimo, nekaka apoteoza »Rdečega križa« v obliki nalašč za to priliko in predstavo zložene pesmi (v nemškem jeziku). Med zvoki godbe, ki je igrala tudi naše narodne ponevke, je sledilo obdarovanje ranjencev. Večer s pomenljivo predstavo bo ostal gotovo v lepem spominu vseh ranjencev, ki so bili tukaj zbrani iz vseh delov naše monarhije: Poljaki, Slovenci, Nemci in Mažari. Hvaležni pa še posebič svojemu trudoljubnemu oddelnemu zdravniku g. dr. Juliju Polecu, ki si je zamislil cel način predstave in prevzel aranžma večera. — Razen dam »Rdečega križa«, ki so posvetile svoje moči lajšanju bede bližnjika, so počastili lepo uspeli večer ekscelenca g. deželni predsednik baron Schwarz, gg. okrajni glavar Del Cott, dv. svetnik dr. Zupanc, dr. Herzmann, ces. svetnik Matthan, Kosler in drugi.

— Božičnica v Spodnji Šiški, se je vršila dne 24. t. m. v ljudski šoli za izbojnega polja, vrnivše se bolne in ranjene vojake. Pripravila se jim je dobra večerja in podarilo se je vsakemu vojaku nekaj vsakdanjih potrebnih stvari. Pri nagovoru in zahvalnem govoru se je spominjalo na vzvišeni trenutke, na edinstvo in složnost skupne armade, ki tvori vojaštvo vseh »Avstrijskih narodov« in ki temelji na izrek »Viribus Vinitis« našega presv. vladarja Franja Josipa I. Zbrano vojaštvo, Slovenci, Italijani, Nemci intoniralo je cesarsko pesem, katera se je v stoji pela. Navzoči gospod stotnik Riek zahvalil se je najtopleje v imenu vojakov in prirediteljev. Tem potom se najsrčneje zahvaljujem vsem p. n. darovalcem, ki so pripomogli k prireditvi »Božičnice«.

(Dalje.)

»KATOLIŠKA BUKVARNA« v Ljubljani.

Ruthenische Grammatik von Dr. Stephan von Smal-Stocky, Universitätsprofessor (Sammlung Götschen). Vez K 1-17.
Ruthenisches Gesprächsbuch von Dr. Stephan von Smal-Stocky, Universitätsprofessor (Sammlung Götschen). Vez K 1-17.
Treu bis zum Tod! Erwägungen für Krieger und Volk von Dr. Karl Rieder. K — 78.
Weine nicht! Ein Wort des Trostes an die Hinterbliebenen der gefallenen Krieger, mit einem Anhang von Gebeten von Dr. Augustin Wibbelt. Vez K 1-56.
Feldbriefe von Heinrich Mohr. Erster Brief an die Frau des Kriegers, zweiter Brief an die Mutter des Kriegers. à K — 20.
Meyenberg, Krieger- und Friedenspredigten 1914, K 1-56.

Naročajte „Slovenca“!

OVČJO VOLNO

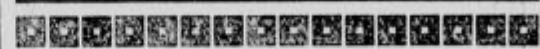
kupuje po najvišji cen. 3345

V. Črnilec, Naklo pri Kranju.

Večja hiša z vrtom

ležeča v bližini kolodvora v večjem kraju na Gorenjskem se proda. Naslov pove uprava „Slovenca“ pod št. 3455. (Znamka za odgovor!)

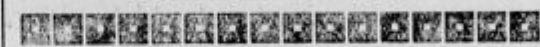
Francosko žganje

z mentolom, steklenica po 50 vin., proti revmatizmu, glavobolu, protinu itd. razpošilja po povzetju 3276

Osvald Dobeie

Ljubljana, Martinova cesta 15.

Preprodajalci dobe popust.

Kantina Corazza

Levada (Istra)

601

VINO

belo, črno in šiljer lastnega pridelka se pošilja po jako ugodni cen. Za pristnost se jamči.

KALODONT

najboljša 3480

zobna krema

stane

od 21. decembra 1914

70 vinarjev.

Prodajalka

za vodstvo podružnice na deželi se takoj sprejme. Naslov pove uprava tega lista pod št. 3486. (Znamka za odgovor!)

Franč Cvilak

bellinca voska, obrt medu in voščenin

Slov. Bistrica, Stajersko

priporoča vsem duhovnikom in celemu slavnemu občinstvu svojo veliko zalogo 3335

voščenih sveč, svitkov, stearinskih cerkv. sveč

v vsaki velikosti in po najnižjih cenah.

Abiturient išče službe

Pogodba po dogovoru (pisмено ali ustmeno). Naslov se dobi v upravnistvu „Slovenca“ pod št. 3481.

Zahvala.

Ob smrti mojega iskrenoljubljenega nepozabnega soproga, gospoda

Antona Pergarja

se mi je izkazalo toliko sočutja in ljubezni do pokojnika, da mi je bilo to v britkih urah v resnično tolažbo; zato se presrečno zahvaljujem vsem, ki so mojega predragega soproga spremili k zadnjemu počitku, mu darovali krasne vence in cvetje ter meni izrazili svoje sožalje.

V Ljubljani, dne 30. decembra 1914.

Fani Pergar

Prvi slovenski pogrebni zaved Jos Turk.

3484

Tužnim srcem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš iskreno ljubljani soprog, oziroma stric in svak, gospod

Ignacij Zore

posestnik in gostilničar v Črnem potoku, predsednik „Kmečke hranilnice in posojilnice“, podpredsednik pevskega društva „Zvon“ in bralnega društva v Šmartnem pri Litiji ter odbornik gasilnega društva v Šmartnem pri Litiji.

danes zutraj ob 1/2 6. uri, previden s tolažili sv. vere v starosti 67 let mirno in vdano preminul.

Pogreb nepozabnega rajnika se vrši v četrtek dne 31. t. m. dopoldne ob 9. uri iz hiše žalosti na farno pokopališče v Šmartnem.

Posmrtna maše se bodo brale v farni cerkvi v Šmartnem.

Blag mu spomin!

O pri Litiji, 29. decembra 1914.

Marija Zore, soproga.

Stavbeno podjetje: Parketna tovarna: Strojno mizarstvo: Tesarstvo: Parna žaga:

Prevzamem javne in zasebne stavbe, železnobetonske mostove, stropne itd. — Popravila izvršujem po najnižjih cenah. — Izdelujem načrte in dajem strokovna navodila.

Velika zaloga hrastovih in bukovih desic, katere dobavim z ali brez polaganja; prevzamem tudi popravila in polagam desice na stara, že obstoječa tla.

Izdelujem vsa, stavbeno mizarstvo tičoča se dela, pohištveno le proti naročilu. Izvršujem tudi vsakovrstna popravila, točno povojno in po nizkih cenah.

Prevzamem vsa v to stroko spadajoča dela, kakor napravo strešnih stolov, stropov, verand, barak, odrov itd. — Popravila izvršujem točno in solidno.

Kupujem hrastov, bukov in smrekov les in žagam hlode tudi proti plačilu. — Po železnici poslan les se dostavi na žago po lastnem industrijskem tiru z arž. kolodvora.

Ustanovljeno 1900.

V. SCAGNETTI, Ljubljana.

Tehnična pisarna: za skladiščem državnega kolodvora.

Telefon 299.

Povečane slike

do naravne velikosti, kakor tudi oljnatih portretov na platno izvršuje umetniško po vsaki 3409 fotografiji 3409

DAVORIN ROVŠEK

prvi fotografski in povečevalni zavod v Ljubljani, Kolodvorska ul. a 34a.

Gritznerjevi šivalni stroji

za domačo uporabo in obrt so najbolj praktična in času primerna

novoletna darila!

Tovarna v Durlachu, Nemčija. Edina zaloga šivalnih strojev

 Josip Petelinc

Ljubljana Sv. Petra nasip 7, (za vodo), poleg gostilne „Fajmošter“. 10 letna garancija!

Oučjo volno

kdor jo ima na prodaj, naj jo ponudi

takoj

J. Grobelniku

Ljubljana - Mestni trg 22 nasproti lekarne Trnkoczy

Kupim vsako vrsto, tudi črno in ne- očiščeno po brezkonkurenčni ceni. Posebno pa se plača lepo belo oprano po najvišji ceni, ki se zanjo lahko nudi.

Važno!

Radi inventure vsa moška, ženska in otroška konfekcija po globoko znižanih cenah.

Ljubljansko (prej angleško) skladišče oblek,

O. BERNATOVIC,

Ljubljana, Mestni trg 5-6.

IZVEŠBANA 3476

prodajalka

kot voditeljica podružnice na deželi, s kaveljco 2000 K se išče. Starost nad 24 let. Dotična lahko prevzame tudi v najem.

Ponudbe: Poštni predal 1, Sevnica ob Savi.

Prodajalka

z večletno prakso dobi takoj službo pri trgovcu na deželi, ki je poklican k vojakom. Naslov pove upravništvo pod številko 3475.

Izgotovljene obleke, suknje, pelerine

za moške in dečke ter lepe in jako okusno izgotovljene iz pliša ali sukna vrhne

jopice in plašče za ženske in deklice

v zalogi po stalno najnižji ceni v manufakturni in konfekcijski trgovini

Pri Škofu

Ljubljana, Pred Skofijo št. 3 Medbarske ulice

Geniki na zahtevo brezplačno.

Priporočam se modna trgovina

Ljubljana Jeter Šterk Stari trg 18

Ia kakovosti zimsko in drugo perilo, razni gorki predmeti za vojake, najmodernejše bluže, jutranje obleke, pletene jopce, razni nakiti in vse potrebščine za šivilje, moški klobuki in čepice. Velika izbira kožuhovine itd. Vse po priznani najnižjih cenah.

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. a. dežel. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživljenje in smrt, otroških dot., rentna in ljudska, neškodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Udeležba na dividendah pri življenjskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem leta 1913. K 170.217.149—

Stanje garancijskih fondov koncem leta 1913. K 43.424.496-17

V letu 1913. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička K 432.232-66

Kdor namerava življenjsko zavarovanje, naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice. — Prospekti zastoj in poštine prosto.

2171 Sposobni zastopniki se sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji.

A. & E. Skaberné, Ljubljana, Mestni trg 10

Specialna trgovina za pletenine in trikotažo.

Velika zaloga različnega perila za vojake iz čiste volne in velblodje dlake in sicer: snežne kučme, sviterji, telovniki, triko-jopice, srajce, in spodnje hlače, nogavice, sliperji, dokolenice, rokavice, različni ščitniki za vrat, prsa, kolena itd.

Odeje iz velblodje dlake. Tetra perilo. Spalne vreče. Plašči in predpasniki za strežnice rdečega križa.

Zastoj Kolesarji! Zastoj

morete ohraniti svoja kolesa za časa zime pri meni v primerno temperiranih prostorih, kjer se Vam ohranijo ista nepokvarjena. Na željo se Vam kolesa pregledajo in uredijo po ležiščih, oziroma popolnoma prenove po primerno najnižjih cenah pri domači tvrdki

A. GOREC,

Ljubljana

specijalna trgovina s kolesi in deli,

Marije Terezije cesta št. 14 (Novi svet, nasproti Kolizeja)

Domača tvrdka

Modni salon Marija Götzl

Zidovska ul. 8

Zunanja naročila obratno

Priporočamo domačo solidno tvrdko

Cene brez konkurence

Velika zaloga damskih in otroških klobukov v najnovejših oblikah vseh vrst ter športnih čepic

Zaluzni klobuki vedno v zalogi

Popravila se sprejemajo

Peter Kozina & Co.

Tovarna čevljev v Tržiču na Gorenjskem

Prodaja svoje lastne izdelke na debelo in drobno

v Ljubljani, Breg nasproti sv. Jakoba mostu

